

Türk Kurtuluş Savaşı ve ABD

İçeriği Yazan: [Mehmet Ali YAZICI](#) [1] Zaman: Cts, 05/06/2010 - 22:45

Yazar: Mehmet Ali Yazıcı



Türkiye egemenleri her fırsatta ABD ile dost ve müttefik olduğumuzdan, çıkarlarımızın ortak olduğundan vb. söz ederler. ABD'nin Türk Kurtuluş Savaşı karşısındaki tutumu, en önemlisi de 1950'lerden sonra DP eliyle geliştirilen Türkiye'nin sömürgeleştirilmesi olgusunu ısrarla gözden kaçırmaya çalışırlar, daha doğrusu inkâr ederler. Çünkü bu bağımlılaştırma süreci doğru bilinirse nasıl işbirlikçi oldukları ortaya çıkacak ve tarih, gelinek nokta itibariyle kendilerini mahkûm edecektir.

Diğer taraftan, Türk Kurtuluş Savaşı'nı kendi sınıfsal çıkarları açısından kullanmaktan da geri durmazlar. Var olan **biçimsel bağımsızlığı** yere göğe sığdıramazlar. Onlara göre, kazanılan bağımsızlığın işçi-emekçi ve etnik kökeni farklı kesimler için bir önemi yoktur. Bağımsızlık eğer sermayenin çıkarlarını koruyorsa, kapitalizmin çarkını döndürüyorsa ve emperyalist güçlerle işbirliği yapmanın önünde engel teşkil etmiyorsa, hiçbir sorun yok demektir!

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

Amerikalı Senatör **Albert J.Beveridge**, 1898 yılında yaptığı bir konuşmada şunları söylüyordu: *“Daha soylu ve daha erkek insanlardan doğan, daha yüksek uygarlıklar önünde alçak uygarlıkların ve çürümekte olan ırkların ortadan kalkması Tanrının sınırsız tasarısının bir parçasıdır. Tutacağımız yol bizim için çizilmiş bir yazgıdır. Dünya ticareti bizim olmalıdır ve olacaktır... Ticaret karakollarımızın çevresinde bizim bayrağımızı dalgalandıran ve bizimle ticaret yapan kendi hükümetlerine sahip büyük sömürgeler kurulacak, kurumlarımız ticaretin kanatları altında bayrağımızı izleyecektir.”* (Aktaran, DY Savunma) .

Senatörün söyledikleri, ABD açısından bugün gerçekleşmiş durumdadır. Dünya, ABD bayrağı altında inlemektedir. Peki, ABD tarafından yeniden sömürgeleştirilen Türkiye’nin ABD ile ilişkiler seyri nasıl gelişmiştir? Bu sorunun yanıtını, tarihsel gelişmeler ışığında bulmaya çalışalım.

Avrupa,15.yüzyıldan sonra hızla gelişmeye başladı. Sanayi devriminin etkisiyle ekonomik ve askeri alanda Avrupa, Osmanlı Devleti karşısında gittikçe güç kazanıyor ve İmparatorluğu kendine bağımlı hale getiriyordu. Başka nedenlere bağlansa da Osmanlı Devleti’nin çöküş nedeni, esasta budur.

Emperyalizm, gelişmiş bir kapitalizm demektir aynı zamanda ve özü sömürgeciliğe dayanır. Batılı ülkeler, (İngiltere, Fransa, İtalya vb.) Sanayi Devriminin sonucu hızla gelişme sağlayarak, dünyanın diğer ülkelerini denetimleri altına almışlardır. Bu denetim, geri bıraktırmış ülkelerin ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel açıdan kontrol edilmesi, denetlenmesi ve bağımlılaştırılmasıydı. Bu süreç, bağımlı ülkelerin sömürgeleştirilmesini de beraberinde getirmiş, doğal kaynakları yağmalanmış, insan emeği sömürülmüş ve bu ülkelerin gelişmelerinin önü tıkanmıştır.

Klasik sömürgeler döneminde belirginleşen eşitsiz gelişme süreci bu yeni dönemle daha da artmış, dünya ülkeleri ikiye bölünmüştür. Gelişmiş emperyalist-kapitalist ülkeler ve geri bıraktırmış (sömürgeleştirilmiş) bağımlı ülkeler. Her ne kadar emperyalizmin teorisyenleri bugün için “küreselleşme, bütünleşme” vb. deseler de dünya, bu ikiye ayrılmışlığın acılarını en acımasız biçimde yaşamaktadır.

Türk Kurtuluş Savaşı, emperyalizmin pervasız saldırı ve işgal denemesine karşı bir karşı duruştu. Antiemperyalist bir niteliğe sahipti ve ilericiydi. **Mustafa Kemal**’in kendi deyişle söylersek, bu savaş: *“Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı”*, çok zor şartlar altında verilmiş bir bağımsızlık savaşıydı. Ancak, tercih edilen model kapitalizm olduğu için “Ulusal Bağımsızlık” sürekli bir hal alamamıştır. **Lenin**’in söylediği gibi, *“emperyalist çağda sosyalizmi hedeflemeyen ulusal kurtuluş ve bağımsızlık hareketleri asla başarılı olamaz”* belirlemesi böylece doğrulanmıştır.

Ne acıdır ki, bu bağımsızlık kısa bir dönem korunduktan sonra kaybedilmiş ve İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yaşanan gelişmelerle birlikte ülke, yeniden emperyalizme bağımlı hale getirilmiştir. Nedense, Kurtuluş Savaşı döneminde ABD’nin olumsuz tutumu hiç bir zaman irdelenmez ve hatta Türk Kurtuluş Savaşı’nı desteklediği görüşleri savunulur. Bu durum sanırım bugünkü ilişkileri zedeleme ve çıkarlarının ortadan kalkma korkusundan kaynaklanıyor. Örneğin, Yunanistan’a karşı sürdürülen husumet bir İngiltere’ye, bir ABD’ye karşı sürdürül(e)memektedir. Bu devletlerin güçlü olmasından ve onlara uşaklıktan çıkarları olmasından kaynaklanan bir yaklaşım olsa gerektir. Güçlünün önünde “diz çökme” ve menfaatleri koruma politikası insanlık tarihi kadar eskidir.

Son 50 yıldır Türkiye-ABD ilişkileri hızla gelişmiş olmasına rağmen, ABD'nin Türkiye ilişkileri eskilere dayanır. Bunu, ABD basınında yer alan aşağıdaki satırları okuyarak görmek mümkündür.

"İstanbul şehri yakın gelecekte Amerikalı tüccar ve işadamları için çok önemli bir merkez niteliğini kazanabilir. Amerikan misyonerlerinin ve eğitim kurumlarının, Türkiye'de yaratmış olduğu hava bu bölgeye ihracat yapacak işadamlarımıza büyük imkânlar sağlayacaktır.

1914 yılında Türkiye'de 627 Amerikan Okulu bulunmakta ve bu okullarda 34.000 öğrenci okumaktaydı." (ASIA, Ocak 1920, Aktaran DY Savunma).

"ABD'nin Türkiye'deki misyonerlik kurumları, okullar, hastaneler, yetimhaneler uzun yıllar siyasi propaganda merkezleri oldukları yolunda hiçbir şüphe uyandırmadan görev yapmışlardır." diyordu Amerikalı **Prof. M. Brow** (Foreign Affairs, 15 Haziran 1923, age) .

ABD, Türk Kurtuluş Savaşı karşısında düşmanca bir tutum takınmış ve bu tutumunu sonuna kadar sürdürmüştür. O dönemlerde yapılan açıklamalar ve basında yer alan yazılardan bu olumsuz tutumu izlemek mümkündür.

"Avrupa'dan süpürülen Türklerin dünya siyaset sahnesinden de bir daha dönmek üzere silinip gitmesi başlıca dileğimizdir." diyordu 21 Ağustos 1920 tarihli The New York Times.

Dönemin ABD Başkanı **Wilson** da 1919'da yaptığı açıklamada aynı şekilde, Türklerin haritadan ve dünyadan silinmesini istemişti.

Evet, bunları savunan ve söyleyen bir ülke, bugün Türkiye egemenleri için dost ve en yakın müttefikdir. Bunlar, geçmişte olup bitmiş şeyler değildir. ABD'nin dış politikada sürekliliği, tarihsel geçmişine nasıl bağlı olduğu bilinen bir gerçektir. Zaten bugünkü ilişkiler de "yeni sömürgecilik" şeklinde devam etmektedir.

Kurtuluş Savaşı'nın başarıya ulaşması döneminde ise **A. Dulles** şunu savunuyordu: *"Mustafa Kemal'e karşı sert bir tavır takınılmalıdır (...) Eğer Türkiye, hiçbir zarar görmeden Devletlere kafa tutmaya devam eder, kapitülasyonları kaldırır ve İstanbul'a yerleşirse, bu yalnız Ortadoğu'da değil, Avrupa'da barışı tehlikeye atacaktır."* (aktaran, age.)

Alıntıları çoğaltmak ve ABD'nin Türkiye'nin bağımsızlığını istemediğini kanıtlamak için çaba sarf etmek gerekmiyor. Bu konuda azıcık tarih karıştırmak yeterlidir. Ve görülecektir ki Türkiye her zaman ABD'nin emperyalist emelleri arasında yer almış ve bunu da 1950'lerden sonra başarmıştır. Hem de **"dostluk"** ve **"karşılıklı yardımlaşma"** adına!..

Mehmet Ali YAZICI
iletisim@PolitikaDergisi.com

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [2]
- [Tarih](#) [3]

Kaynak URL (16/05/2024 - 16:17 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/okur-makale/turk-kurtulus-savasi-ve-abd>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-ali-yazici>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>